

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44516
Nom	Psicomotricitat i activitat física en pedagogia terapèutica
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	6 - TIC, psicomotricitat i expressió musical i plàstica en pedagogia	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MARTOS GARCIA, DANIEL	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

En l'assignatura de Psicomotricitat i Activitat Física en Pedagogia Terapèutica, es pretén vivenciar i descobrir la realitat de les persones amb discapacitat en l'àmbit motriu, amb la intenció d'empatitzar amb elles i crear així actituds favorables a la inclusió. Si bé és cert que l'activitat física adaptada contempla immillorables possibilitats d'integració, no ho és menys que tradicionalment ha vingut acompanyada d'estereotips perjudicials. Conseqüentment es tracta de dotar a les i els alumnes de pautes i experiències que els permeten afrontar les sessions d'educació física o els entrenaments d'algun esport amb certes garanties. La finalitat última és sensibilitzar al futur professional que la discapacitat no és absoluta sinó, més aviat, relativa, en molts casos creada, i totalment superable a través de l'activitat física.

En conclusió, i d'acord amb l'argumentat més amunt, l'assignatura s'estructura en tres grans blocs.

En primer lloc, i com a punt de partida, tenim la part de sensibilització la qual, mitjançant l'experiència

plena de la deficiència, portarà a l'alumnat a empatitzar amb les persones amb NEE.

En segon lloc, i des d'una òptica oposada, ens endinsarem en l'àmbit de la inclusió en la sessió d'Educació Física i les possibilitats i estratègies de les quals podem fer ús.

En tercer lloc, tenim el bloc dedicat a l'esport adaptat on es practicaran les principals disciplines, tant adaptades com a específiques i el seu entrenament, afavorint així assentar les bases per a un treball amb clubs i equips esportius.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES

2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat
- Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions
- Dissenyar i gestionar procediments d'intervenció en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu
- Dissenyar, aplicar i avaluar estratègies educatives inclusives
- Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Es pretén que els i les estudiants siguin capaços de dissenyar les seues pròpies tasques i programacions en les quals la psicomotricitat es pose al servei de l'educació i rehabilitació d'estudiantat amb NEE.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La percepció del propi cos com a base per a la comprensió de les NEE.

El cos, el moviment i la diversitat funcional.
El cos i les seues possibilitats d'expressió.
El cos: anàlisi crítica de les seues possibilitats i limitacions.

2. Educació física per a alumnes amb NEE.

Normatives i realitats de l'EF.
L'EF com un element d'educació motriu.
L'EF com un mitjà d'inclusió.

3. Adequacions i adaptacions per al tractament de diferents discapacitats.

La inclusió educativa en EF. Teoria i pràctica.
L'actitud del professorat com a eina per a l'atenció a la diversitat.
L'empatia i la reflexió crítica sobre la inclusió.

4. Possibilitats comunicatives, motrius i motivacionals per a alumnes amb NEE.

El joc tradicional i l'alumnat amb NEE.
L'expressió corporal i l'alumnat amb NEE.
L'aprenentatge cooperatiu i l'alumnat amb NEE.
L'esport adaptat i l'alumnat amb NEE.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	21,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	20,00	0
Lectures de material complementari	34,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

- Lliçó magistral participativa
- Ensenyament en petit grup
- Treball en aules específiques
- Tutoria acadèmica
- Treball en grup i cooperatiu
- Exposició, debat i coordinació

AVALUACIÓ

L'avaluació formativa i continua de l'assignatura queda diferenciada en dos blocs clarament:

- Assistència i participació a les sessions (40% de la nota final). Donat que l'assignatura té un caràcter eminentment pràctic, totes les sessions es desenvoluparan al gimnàs on es duran a terme diferents activitats pràctiques. D'aquesta forma, l'assistència a les sessions haurà de superar el 80% del número total d'aquestes, i sols es justificaran absències per causes justificades de força major. Malgrat això, l'assistència no és suficient per obtenir la màxima qualificació en aquest apartat, doncs l'alumnat haurà de participar activament a les activitats que es plantegen, expressar-se de forma crítica a les discussions, arribar puntualment, portar la vestimenta adient per a la pràctica i mostrar-se de forma respectuosa.
- Desenvolupament d'un treball en grup (60% de la nota final). Aquest treball es desenvoluparà seguint les directrius explicades al llarg de l'assignatura i haurà de reflexar una proposta inclusiva d'educació física, la qual s'haurà d'aplicar de forma pràctica al gimnàs. El treball haurà de ser original, inclusiu, on tot el grup participe activament i amb una coherència entre allò que es pretén i allò que es desenvolupa, atenent a les característiques pròpies de l'educació física i del context. La part escrita preveu l'heteroavaluació, si més no, la d'exposició combinarà l'avaluació del professorat amb l'autoavaluació i l'avaluació per parells.

D'acord amb la normativa vigent, es preveu que les dues activitats siguin recuperables en segona convocatòria:

- L'assistència i participació a les activitats pràctiques es podrà fer acudint a alguna activitat d'esport adaptat o específic, seguint les directrius del professorat en cada moment, de forma que cada esdeveniment presenciat compensarà una sessió pràctica de l'assignatura. Aquesta part de l'avaluació no es podrà superar mitjançant una prova final.
- El treball en grup es podrà fer de dues formes: a), si l'avaluació negativa l'ha obtingut el grup sencer, el treball s'haurà d'entregar en segona convocatòria, corregint les errades especificades. En cas que s'haja de repetir l'exposició, aquesta es durà a terme en les condicions especials que determine el professorat. B), si l'avaluació negativa l'ha obtingut una persona de forma individual, haurà de superar les errades especificades de forma individual. Així, aquesta part de l'avaluació si que pot ser superada amb una prova final.

En el cas de requerir alguna activitat per dilucidar les matrícules d'honor, el professorat podrà convocar una prova final escrita per a tal finalitat. En el cas de persones que no segueixen l'avaluació formativa i continua, la forma de superar l'assignatura serà mitjançant una prova teòrica i pràctica, la qual consistirà en un examen conceptual i en l'entrega i defensa d'un treball, com el grupal de l'avaluació continua, però individual

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Caus, N. y Santos, E. (2011). Análisis de la labor docente en el proceso de inclusión de alumnado con discapacidad en el área de educación física. Educación y diversidad: Revista inter-universitaria de investigación sobre discapacidad e interculturalidad, vol.5, n.1, 119-130.
- GOMENDIO, M. (2000): Educación física para la integración de niños con necesidades educativas especiales. Gymnos.
- López Pastor, V. M. (2012). Didáctica de la educación física, desigualdad y transformación social. Estudios pedagógicos, vol.38, n. especial, 155-176.
- Martos, D. (2009). Jugar a pelota valenciana en silla de ruedas. Un estudio de caso sobre la inclusión mediante la investigación-acción. Tándem: Didáctica de la Educación Física, n.31, 101-109.
- Martos, D. y Valencia-Peris, S. (2015). Osteogénesis imperfecta y educación física. Un caso inédito de inclusión educativa. Estudios pedagógicos
- MENDOZA, N. (2009): Propuestas prácticas de educación física inclusiva para la etapa de secundaria. Inde, Barcelona.
- Molina, J.P. y Valenciano, J. (2010). Creencias y actitudes hacia un profesor de educación física en silla de ruedas: Un estudio de caso. Revista de Psicología del Deporte, vol. 19, n.1, 137-149.
- Morley, D., Bailey, R., Tan, J. y Cooke, B. (2005). Inclusive Physical Education: teachers views of including pupils with Special Educational Needs and/or disabilities in Physical Education. European Physical Education Review, n.1, 84-107. [DOI: 10.1177/1356336X05049826]

- RÍOS HERNÁNDEZ, M. (1998): El juego y los alumnos con discapacidad Ed. Paidotribo, Barcelona
- RÍOS HERNÁNDEZ, M. (2003): Manual de educación física adaptada al alumnado con discapacidad. Editorial Paidotribo
- Ríos, M. (2009). La inclusión en el área de Educación Física en España. Análisis de las barreras para la participación y aprendizaje. *Ágora para la EF y el Deporte*, n.9, 83-114.

Complementàries

- ARRÁEZ MARTÍNEZ, J.M. (1998): Teoría y praxis de las adaptaciones curriculares en la educación física. Ed. Aljibe.
- BUENO MARTÍN et. al. (1994): Deficiencia visual. Aspectos psicoevolutivos y educativos. Ed. Aljibe
- CASTELLOTE OLIVITO, J.M. (2002): Actividad física adaptada en alteraciones de aprendizaje. Universitat de València.
- DOLL-TEPPER, G. (1994): Deporte Adaptado. Perspectiva social En Apunts, nº38.
- ESCRIBÁ FERNÁNDEZ-MARCOTE, A. (1998): Los juegos sensoriales y psicomotores en educación física. Gymnos editorial.
- I.B.S.A. (Asociación Internacional de Deportes para Invidentes), (1989): Manual IBSA. O.N.C.E., Madrid
- MARTÍN SÁNCHEZ, F. et. al. (1988): Educación física y deportes para minusválidos psíquicos. Gymnos editorial.
- MOLINA GARCÍA, S. (1994): Bases psicopedagógicas de la Educación Especial. Alcoi. Ed. Marfil.
- RUIZ PÉREZ, L.M. (1994): Desarrollo motor y actividades físicas. Gymnos Editorial.
- SIMARD, C. et. al. (2003): Actividad física adaptada. Inde, Barcelona.
- TORO, S., ZARCO, J. (1995) Educación Física para niños y niñas con necesidades educativas especiales. Ediciones Aljibe.
- TORRALBA JORDÁN, M.A. (2004): Atletismo adaptado para personas ciegas y deficientes visuales. Editorial Paidotribo, Barcelona
- VVAA (2003): Educación física adaptada para primaria. Inde, Barcelona.
- VVAA (2003): Actividad física adaptada. Tàndem, 11 (monogràfic). Graó, Barcelona

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

En general es mantenen tots els continguts establits en la guia docent.

Ara bé, com s'estableixen dos itineraris per a ajustar-se als possibles canvis en la situació mèdica general, el segon d'ells, el virtual, exigeix fer una matisació.

El primer contingut, dedicat a la percepció del cos com a base per a la comprensió de les NEE queda bastant limitat en la modalitat de docència no presencial, tenint en compte que molts dels elements continguts en ell precisen de situacions motrius vivenciades, impossible de compensar mitjançant activitats de caràcter virtual.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Itinerari presencial:

- Classes teòric-pràctiques: 10'5 hores
- Lectura de material bibliogràfic divers: 6 hores
- Elaboració d'informes relacionats amb els continguts: 6 hores
- Visionat de material gràfic: 2 hores
- Elaboració de treball teòric-pràctic: 4,5 hores

Itinerari virtual:

- Lectura de material bibliogràfic divers: 6 hores
- Elaboració d'informes relacionats amb els continguts: 6 hores
- Visionat de material gràfic: 2 hores
- Classes teòriques: 3 hores
- Elaboració de treball teòric-pràctic: 12 hores

3. Metodologia docent

Itinerari presencial

- o Lliçons magistrals participatives
- o Ensenyament en grups reduïts
- o Treball en aules específiques
- o Tutories acadèmiques

Itinerari virtual

La no presencialitat de la docència i l'essència de l'assignatura aconsellen escometre les següents actuacions metodològiques:

- Pujada de materials a l'aula virtual
- Proposta d'activitats per aula virtual
- Videoconferència sincrònica BBC: substitueix tota la teoria que s'explicaria en les sessions pràctiques
- Problemes a resoldre. Substitueix les sessions pràctiques i es desenvolupa mitjançant l'aula virtual i amb l'ajuda del material penjat en aquesta aula.
- Desenvolupament de projectes, mitjançant tasca de l'aula virtual. Substitueix al treball grupal final.

La modalitat de la docència s'adaptarà en funció de les necessitats sanitàries (en línia, híbrida o presencial)

4. Avaluació

L'avaluació queda com segueix, amb dos elements fonamentals d'avaluació contínua:

1.- Activitats individuals. Val 5 punts de la nota final i es tracta d'elaborar dues tasques en relació amb els continguts de l'assignatura. Els criteris d'avaluació són:

- Lliurar en data i hora els treballs
- Desenvolupar cada activitat amb rigor, originalitat i rellevància, és a dir, comptar una mica de forma única i personal i amb alt valor educatiu.
- Ser reflexiva i crítica

En aquest cas es tracta d'elaborar dos informes sobre continguts com la inclusió en Educació Física, l'esport adaptat i específic o la importància de la formació i actitud del professorat. Per a això, es proposa la lectura d'articles i el visionat de material gràfic.

2.- Treball final individual. Val 5 punts sobre la nota final i tracta de l'elaboració i lliurament d'una proposta educativa inclusiva relacionada amb la matèria. Els criteris d'avaluació són:

- Originalitat: proposta no repetida, format nou, etc.
- Inclusió: un alumne inclòs en una aula ordinària
- Proposta adaptada: mostrar modificacions establides
- Adequació i ús de la legislació educativa
- Ús de literatura específica

Les condicions específiques del mateix es detallaran convenientment.

Per a aquelles persones que no seguisquen l'avaluació contínua es preveu una avaluació final amb dos elements:

- Un examen oral per videoconferència, amb un valor de 5 punts, i basat en els continguts de l'assignatura.
- Un treball individual, similar al previst en l'avaluació continua.

5. Bibliografia

La bibliografia es manté.